

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

KOPSOĻĪ

2018. gada janvāris nr. 1 (1088)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada

2017. gada noslēguma pasākums

Kā tas notika? Kā tas izskatījās? Kas uzvarēja 5 nominācijās? Diena, kas spoži mirdzēja: daudz padarīts, daudz izjuts un redzēts 2017. gadā. Par to lasiet 4. – 8. lpp.

Ļoti vērtīga pieredze

No Ungārijā notikušās starptautiskās konferences to atvedusi LNS viceprezidente Inese Immure. Kāda ir citvalstu pieredze zīmju valodas mācīšanās?

8. – 9. lpp.

Vēsturisks notikums!

ANO apstiprinājusi 23. septembrī par Starptautisko zīmju valodas dienu! Arī mums Latvijā ir pašiem sava Zīmju valodas diena 1. septembrī.

2. lpp.

Visu cieņu!

Nedzirdīgo sabiedrība piemin LNS Goda biedres Monikas Rublovskas ieguldījumu LNS. Viņai 27. janvārī aprit 90 gadi.

10. lpp.

Atskats uz notikumiem – 2017

To bijis tik daudz, ka šķiet, vai tiešām tie visi notika vienā pašā – pagājušajā gadā?

3. lpp.

LNS vadības kalendārs

13. DECEMBRĪ

LNS prezidente Sandra Gerenovska kopā ar viceprezidenti Brigitu Lazdu piedalījās svinīgi atklātā **Latvijas Republikas Tiesībsarga desmitgades konferencē**.

Tiesībsarga ikgadējā konference noritēja jubilejas zīmē. Konferences atklāšanas pasākumā Rīgas Latviešu biedrības namā pulcējās lūgtie viesi – valsts amatpersonas un Tiesībsarga sadarbības partneri, lai vēstītu par cilvēktiesību aizsardzības mehānismu lomu, vietu un mijiedarbību ar citiem valsts varas elementiem.

Tiesībsargs Juris Jansons: *“Cilvēktiesību nodrošināšanai ļoti svarīga ir valsts institūciju simbioze, savstarpēja cieņa un vienota tiekšanās uz pilnību. Tiesībsarga birojs tiecas uz to, lai būtu kā cilvēktiesību polārsvaigzne, kura nekad neļaus nomaldīties, bet tieši pretēji – palīdzēs noturēties uz pareizā ceļa.”*

Šo desmit darbības gadu laikā Tiesībsargs ne tikai nostiprinājis savu pozīciju Latvijā kā uzticama, atvērta un ikviena cilvēka intereses aizstāvoša institūcija, bet arī veiksmīgi nodibinājis starptautiskas saites – aktīvi piedalās Eiropas un Pasaules līmeņa cilvēktiesību procesos.

15. DECEMBRĪ

S. Gerenovska kopā ar viceprezidenti B. Lazdu un jauno SIA NĪ valdes locekli Guntaru Pāvelu devās komandējumā **uz Daugavpils RB, Daugavpils MRU**, tikās ar apsardzes firmas pārstāvi jautājumā par Daugavpils kopmītnes mājas apsardzi.

Tai pašā dienā devās **uz Rēzekni**, tikās ar Rēzeknes kolēģiem un īrniekiem, atpakaļceļā iegriezās **Pļaviņās**, lai parādītu G. Pāvelam LNS ēku.

LNS viceprezidente Inese Immure piedalījās **Labklājības ministrijas (LM) sanāksmē** par ANO Personu ar invaliditāti tiesību komitejas izteiktajām rekomendācijām Latvijai. Ar to iepazīstināja LM pārstāve Elīna Celmiņa. Kādi rādītāji nosaka ANO Konvencijas Par personu ar invaliditāti tiesībām izpildi, ar to var iepazīties LM mājaslapā: http://www.lm.gov.lv/upload/invaliditate/indikatori_publicesanai_16082017_pre-ciz_2.pdf

Alternatīvo ziņojumu autoru viedokli par pasākumiem ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanai sniedza Tiesībsarga biroja pārstāve Anete Ilves, Biedrības “Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja Inga Šķestere un “SUSTENTO” valdes priekšsēdētāja Gunta Anča.

16. DECEMBRĪ

S. Gerenovska piedalījās **LNSF gada noslēguma pasākumā**.

19. DECEMBRĪ

S. Gerenovska kopā ar viceprezidenti B. Lazdu, projektu nodaļas vadītāju Aiju Sannikovu un RC valdes locekli Lilitu Janševsku piedalījās **Labklājības ministrijas sanāksmē** jautājumā par LM ESF projektu “Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai”.

20. DECEMBRĪ

S. Gerenovska ar viceprezidenti B. Lazdu piedalījās dienas centra “Rītausma” gada noslēguma pasākumā. Teica runu, novēlēja priecīgus Ziemassvētkus, laimīgu Jauno gadu.

22. DECEMBRĪ

Piedalījās viceprezidentes B. Lazdas vadībā organizētā **LNS gada noslēguma pasākumā** Rītausmā, teica runu, pateicās visiem klātesošiem brīvprātīgiem un algotiem darbiniekiem par ieguldīto darbu.

Pasniedza prezidenta Pateicības rakstus gan sadarbības partneriem, gan Gada cilvēkiem un nomināciju uzvarētājiem.

13., 20. DECEMBRĪ un 2018. GADA 3. JANVĀRĪ

LNS viceprezidente Inese Immure vadīja Zīmju valodas tulkus atestācijas komisijas sēdi.

15. JANVĀRĪ

S. Gerenovska kopā ar viceprezidenti B. Lazdu, NĪ valdes locekli G. Pāvelu un projektu nodaļas vadītāju A. Sannikovu tikās ar LU Medicīnas koledžas vadību.

18. janvārī ieradās Rēzeknē, kur aplūkoja siltināšanas projektam paredzētās telpas. ▲

Svinēsim Starptautisko zīmju valodas dienu!

Vēl viens jauns nedzirdīgo sabiedrības sasniegums: ANO Ģenerālā asambleja ar savu 2017. gada 19. decembra lēmumu par Starptautisko zīmju valodas dienu oficiāli noteikusi 23. septembri.

Zīmju valodas starptautiskā atzīšana ir būtisks panākums visu sabiedrības kopienu vienlīdzīgā atzīšanā un ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 21. pantā izvirzīto mērķu sasniegšanā.

Starptautisko zīmju valodas dienu pirmoreiz oficiāli svinēsim šī gada 23. septembrī kā daļu no Starptautiskās nedzirdīgo nedēļas.

Nedzirdīgo starptautisko nedēļu WFD pirmo reizi aicināja atzīmēt 1958. gada septembrī, un kopš tā laika tā ir kļuvusi par nedzirdīgo vienotības un saskaņotības globālās kustības paraugu, lai sabiedrībā vairotu izpratni par jautājumiem, ar kuriem nedzirdīgie cilvēki saskaras ikdienā, un novērstu esošās nepilnības nedzirdīgo cilvēktiesību aizsardzībā

Par nākamo WFD kongresu

Pasaules nedzirdīgo federācijas (WFD) XVIII kongress notiks 2019. gada 23. – 27. jūlijā Parīzē, Francijā.

Uz to ieradīsies aptuveni 3000 cilvēku no visas pasaules. Šo lielo pasākumu organizē Francijas Nedzirdīgo nacionālā federācija.

Kongresa tēma „Zīmju valodas tiesības visiem” izvēlēta ar mērķi atvieglot un veicināt nedzirdīgo kopienu pilnīgu iekļaušanos sabiedrībā, izmantojot zīmju valodu visās cilvēka dzīves un darbības jomās.

Kongresa oficiālās valodas – starptautiskā zīmju valoda, franču zīmju valoda, angļu un franču valoda.

WFD Kongresa programma aptvers sešas galvenās tēmas:

- Zīmju valoda un nedzirdīgo izglītība
- Starptautiskās sadarbības attīstība
- Tehnoloģiju pieejamība
- Veselība
- Nodarbinātība

Plašāk: www.wfdcongress2019.org

Ilze Kopmane

Kopsavilkums: LNS darbs – 2017

JANVĀRIS

- Sākusies jauna aktivitāte – katru darbdienu aktuālo notikumu videoziņas
- Jauniešu centram – Rīgas Domes Atziņības raksts nominācijā “Uzlecošā zvaigzne”

FEBRUĀRIS

- Sākas SIF projekta “LNS stiprināšana – 2017” realizācija
- Rītausmas amatiermākslas kolektīvu krāšņais uzvedums “Viss par un ap mīlestību” ar TV zvaigznes Andra Kiviča dalību
- Ēnu dienā LNS uzņēma Valmieras un Rīgas skolu nedzirdīgos audzēkņus
- Attīstās sadarbība ar LTV – paplašinās titrēto raidījumu skaits; nedzirdīgie skatītāji sajūsmā par “Supernovu” ar sudrotulkojumu

MARTĀ

- Baltijas valstu nedzirdīgo organizāciju vadītāji Tallinā paraksta vienošanos par savstarpējās sadarbības atjaunošanu
- Kopsapulces reģionālajās biedrībās – atskaites par darbu un pārvēlēšanas projekta “LNS stiprināšana – 2017” ietvaros
- No marta vairāku biedrību aktīvistu pēc Eiroparlamenta deputāta Krišjāņa Kariņa ielūguma viesojas Eiroparlamentā Briselē.
- Daugavpīlieši atklāj savas biedrības izremontētās telpas

APRĪLĪ

- Nosvinēta tautas deju kolektīva «Rītausma» 65 gadu jubileja
- Arī Kuldīgas biedrībai 65 gadi!
- Sākas apjomīgais SIF projekts “Vēsturiskais ceļš uz simtgadi”, kas turpināsies arī 2018. gadā
- Igaunijas Nedzirdīgo savienības pārstāvji ierodas pieredzes apmaiņā par LNS darbu valsts pasūtījuma izpildē

MAIJĀ

- LNS vadības pārstāvji piedalās EUD Ģenerālajā asamblejā un seminārā Valletā, Maltā

• Liepājas biedrība sāk īstenot veselību veicinošu projektu “Esi aktīvs, nesēdi uz vietas!” – ar nūjošanas apmācību

• Lielākajai biedrībai – Rīgas RB jauna priekšēdētāja Santa Kesenfelde

• Arī citās biedrībās notikušas izmaiņas valdes sastāvā un ievēlēti jauni vadītāji: Kuldīgā – Raimonda Tabaka; Ventspilī – Ieva Geige-Preiss; Pļaviņās – Raitis Rūrāns. Lai labas sekmes darbā!

• Reģionālo biedrību konferences/kopsapulces beigušās. Izvirzīti 5 LNS prezidenta kandidāti. LNS biedri – kongresa gaidās...

JŪNIJĀ

• LNS amatiermākslas festivāls Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars” ar 14 kolektīviem – arī no Lietuvas un Igaunijas

AUGUSTĀ

• Latvijas Nedzirdīgo savienības 19. kongress 19. un 20. augustā Rītausmā

• Jauna prezidente – Sandra Gerenovska, 2 viceprezidentes – Brigita Lazda un Inese Immure. Jaunā LNS valde: Sandra Gerenovska, Brigita Lazda, Inese Immure, Zigmārs Ungurs, Māra Lasmane, Ainārs Osmanis, Juris Grundulis (juniors)

• Izdota brošūra “Biedrība “Latvijas Nedzirdīgo savienība” laikmetu griežos: no 1. līdz 19. kongresam”

• LNS pārstāvis Edgars Vorslovs piedalās ANO Personu ar invaliditāti tiesību komitejas sesijā Ženēvā, Šveicē

SEPTEMBRĪ

• Plašajā nedēļas programmā par godu Starptautiskajai nedzirdīgo dienai pieaicināti arī ārvalstu lektori (no ASV, Somijas). Atvērto durvju dienas, mākslinieku darbu izstādes, svētku koncerts, erudīcijas konkurss. Citas aktivitātes pulcē kopā vairāk nekā 1000 apmeklētāju

• Daugavpils biedrībai 70 gadi – jubileju nosvin ar savas pašvaldības atbalstu projekta “Mēs gribam būt kopā” ietvaros

• Rīgas RB Jelgavas grupa 16. septembrī atzīmē 65 gadu jubileju

• Ventspils RB biedri atzīmē savu biedrības 65 gadu jubileju

• LNS Jauniešu centrs ievēl jaunu vadītāju Kristu Kristīni Magoni, viņas vietnieci – Lilitu Loginu, padomi – Madaru Birmani, Māru Kursīti, Elīnu Žurakovsku, Anitu Valdmani un Kristu Blīgznu.

OKTOBRĪ

• ES fondu labāko projektu konkursā RegioStars Awards atzinību iegūst LNS projekts “Nepalik vieniem klusumā”

NOVEMBRĪ

• Ikgadējā iedzīvotāju forumā “Rīga dimd – iedzīvotāji runā, domā, dara” pirmoreiz nodrošināts tulkojums zīmju valodā

• LNS prezidente S. Gerenovska paraksta Memorandu par sadarbību ar Rīgas domi

• Tiesībsarga konferencē „Darba tirgus pieejamība personām ar invaliditāti” uzstājas arī pārstāvji no LNS

• LNS saņem Tiesībsarga pateicību par cilvēku ar dzirdes invaliditāti interešu sekmīgu pārstāvību ANO

• Diānai Zālamanei – Leitei apbalvojums no LM par nedzirdīgām jaunām māmiņām adresēto projektu “Nepalik vieniem klusumā”

• Balvu saņem arī LNS izvirzītais Baltijas Bērnu fonds – nominācijā “Izglītības attīstītājs”

DECEMBRĪ

• SIA “LNS Nekustamie īpašumi” notiek vadības maiņa – V. Strazdiņa vietā darbu sāk Guntars Pāvels

• LNS prezidente S. Gerenovska un viceprezidente Inese Immure LR Saeimā diskusijā „Saeima cilvēkiem ar invaliditāti”

• 21. decembrī – Rīgas Domes atbalstītais 2017. gada noslēguma pasākums „Starp divām saulēm cilvēks mirdz”, kurā godināti 2017. gada piecu nomināciju laureāti. ▲

Sagatavoja: LNS Informācijas nodaļa

LNS 19. kongresā

LNS Jauniešu centra konferences noslēgumā

Diena, kad spoži atmirdzēja mūsu cilvēku veikums

21. decembrī kultūras centrā Rītausma Rīgas domes atbalstītā LNS projekta „Starp divām saulēm cilvēks mirdz” ietvaros notika 2017. gada svētnīgais gada noslēguma pasākums ar tādu pašu nosaukumu. Un tas patiešām mirdzēja krāšņi!

Pirmajā daļā gaumīgi dekorētās telpās izvietojās ap 150 svētku dalībnieku, kuru vidū arī LNS sadarbības partneri no skolām, kur mācās nedzirdīgie audzēkņi, no LNS SIA, Baltijas Bērnu fonda, Tukuma NVO apvienības un citi viesi.

LNS prezidente Sandra Gerenovska visus sveica ar svētku atklāšanas uzrunu, kam sekoja krāšņi deju uzvedumi latvisko tradīciju garā. Tajos bija iesaistīti LNS labākie amatiermākslas kolektīvu pārstāvji, brīvmākslinieki un pašdarbnieki – kopā vairāk nekā 30 dalībnieki.

Pārsteigumu un patīkamu emociju netrūka, piemēram, bija unikāls deju uzvedums “Izdejo valodu”, zīmju valodas tulku izteiksmīgā melodeklamācija, noslēguma kopkoris u.c. Visi, kas uzstājās, saņēma skatītāju siltu atzinību. Paldies, paldies!

Pasākuma gaitā notika atskats/kopsavilkuma prezentācija par 2017.

gada svarīgākajiem LNS notikumiem un tika publiski godināti visi LNS reģionālo biedrību vadītāji un brīvprātīgie palīgi. LNS pateicību saņēma arī sadarbības partneri.

Klātesošie saņēma informācija par LNS biedriem, kuri sasnieguši nozīmīgus panākumus dažādās jomā, atzīti par savas kopienas līderiem un ieteikti apbalvošanai 5 dažādās Gada laureātu nominācijās. Katram no viņiem bija veltīts priekšnesums – skaisti un aizkustinoši!

Svētku turpinājumā bija organizēta izklaides programma ar viesmākslinieku uzstāšanos, jautrām aktivitātēm, sacensībām, atrakcijām un mielastu.

Paldies sadarbības partneriem – SIA RJK, AS “Latvijas Meži”, Baltijas Bērnu fondam, SIA “Smilgū restorāns” u.c. ▲

Intervijas ar nominantiem lasiet tālāk.

Ilze Kopmane, foto Juris Grundulis

2017. gada laureāti – labākie no labākajiem: izcilākie notikumi un cilvēki 5 nominācijās, kas noskaidroti vispārējā iepriekšējā LNS reģionu biedrību un citu LNS darba kolektīvu aptaujā:

- 1) LNS Gada notikums – **LNS AMATIERMĀKSLAS FESTIVĀLS LIEPĀJĀ;**
- 2) LNS Gada amatiermākslas kolektīvs – **RĪTAUSMAS JAUNIEŠU DEJU KOLEKTĪVS;**
- 3) LNS Gada brīvprātīgais – **RAITIS RŪRĀNS;**
- 4) LNS Gada darbinieks – **GENOVEFA ŅEVJADOMSKA;**
- 5) LNS Gada Cilvēks – **DACE LĀCE.**

Pateicības no visas sirds

Galvenā atbildīgā par šī pasākuma norisi **BRIGITA LAZDA**: “Cik interesants bija aizejošais 2017. gads, tikpat aizraujošam bija jābūt LNS Gada noslēguma pasākumam. Liekas, tas mums arī izdevās! Vēlreiz pārliecinājāmiess, cik svarīgi un svētīgi ir strādāt komandā, kur cits citu atbalsta un saprotas bez liekiem vārdiem.

Liels paldies visiem vairāk nekā 20 maniem palīgiem – kolēģiem, brīvprātīgajiem, pašdarbniekiem un citiem, kas palīdzēja šī pasākuma tapšanā.”

Dace Lāce: "Man patīk tiešais darbs ar cilvēkiem..."

Par LNS Gada cilvēku kļuvusi pirmo reizi. Dace nespēj izteikt vārdos to sajūtu, kad, ejot uz skatuvi pēc balvas, tauta zālē cēlusies kājās un sveikusi viņu ar aplausiem. Tas bija patiešām savijņojošs brīdis visiem klātesošajiem!

Par savu dzīvi un darbu stāsta pati Dace: " Mans amats – klientu apkalpošanas speciāliste. Agrāk biju kluba vadītāja, visu mūžu esmu strādājusi ar nedzirdīgajiem cilvēkiem, palīdzot atrisināt dažādas problēmas, organizējot dažādus izglītojošus pasākumus. Šajā darbā nav iespējams skaitīt darba stundas, bieži sanāk ilgāk pastrādāt, kamēr klientam nokārtots pakalpojums.

Ja darbs padarīts labi un no klienta saņemu sirsnīgu paldies – tad ir gandarījums. Ir arī nepatīkami brīži, bet ilgi tos neturu sevī, esmu radusi cilvēkiem piedot.

Es neesmu karjeras cilvēks, nekad neesmu sapņojusi būt par LNS prezidentu vai ieņemt kādu augstāku amatu, jo man patīk mans tiešais darbs ar cilvēkiem un tas, ka konkrēti palīdzu viņiem.

Kā es nokļuvu biedrībā? Man ir šuvējas profesija, nedaudz pastrādāju Valmieras modes ateljē, un tad mani Aleksandrs Celms uzaicināja strādāt par Valmieras kluba vadītāju. No tā laika esmu saistīta ar Valmieras biedrību gan kā kluba vadītāja, gan biedrības priekšsēdētāja.

Vienreiz biju aizgājusi no biedrības – strādāju Ugunsdzēsības iekārtu rūpnīcā, lai nopelnītu invalidātes pensiju. Darbs smags, bet bija labs atalgojums. Tad mani atkal uzaicināja atgriezties biedrības darbā, un tā es tagad joprojām esmu šeit un to nemaz nenožēloju.

Esmu valmieriete no 8 gadu vecuma, sākot mācības Valmieras Vādzirdīgo skolā, tad sekoja darbs Valmierā. Man Valmiera mīla ar sakoptību, tā ir tīra un latviska pilsēta.

Man hobijs visu mūžu ir lasīšana – lasu daudz un visu ko: daiļliteratūru, masu mediju informāciju u.c. Vēl ļoti patīk konservēšana, interesantu ēdienu recepšu izmēģināšana. Arī sports jaunībā.

Patīk ekskursijas, tagad gan tās ir mazāk, tikai kopā ar ģimeni vai kluba pasākumos ar biedriem.

Vienmēr gatavs darbam

apgūt jaunās tehnoloģijas, kas strauji ienāca arī LNS darbā un mūsu katra dzīvē.

Pļaviņu biedrībā vienmēr viss ir bijis padarīts: malka sazāģēta, durvis salabotas telpas kārtībā u.c. Ja kādreiz kaut kas pietrūkst, nav kādas detaļas, Raitis to pat nopērk par savu naudu. Bieži palīdz sagatavot telpas pasākumiem.

Ja biedrība, piemēram, nevarēs atrast Salaveci, viņš to uzņemsies – attiecīgi apģērbsies un nospēlēs savu lomu Ziemassvētku pasākumā.

Raitis māca nedzirdīgiem lietot jaunus tehniskos palīgīdzekļus, droši izmantot tulka pakalpojumus, komunicēt savā starpā attālināti.

Pēc SIA "LNS Nekustamie īpašumi" lūguma vienmēr arī salaboja un sakārtoja LNS

īpašumu Pļaviņās. Mēs vienmēr zinām, ka ar Pļaviņu grupu un tās telpām viss būs kārtībā. Paldies Raitim."

LNS prezidente **Sandra Gerenovska:** "Raitis dara visu, kas vajadzīgs. Visdažādākos darbus: kaut kur sienu pielabo, atlipušu flīzi pielīmē utt. Klientu apkalpošanas speciālista pienākumus Pļaviņu biedrībā veica kā brīvprātīgais, iepriekš bija maksas darbinieks. Pļaviņiešiem viņš organizēja pasākumus. Kad LNS vai Rīgas biedrībā viņam lūdz ko palīdzēt – divreiz nav jāsaka: galdi un krēsli salikti, telpas pasākumiem sakārtotas. Raitis vienmēr gatavs darbam.

Kad vajag uz Rītausmu aizskriet projektu saslēgt vai palīdzēt Dienas centram "Rītausma", citiem RC darbiniekiem, piemēram, Genovefai Ņevjadomskai, Lilitai Janševskai, nekad neko neatsaka." ▲

Gada brīvprātīgais **RAITIS RŪRĀNS** (attēlā) stāsta: "Šajā nominācijā balva man nebija negaidīta. Es vienmēr esmu centies brīvprātīgi palīdzēt, kur vien varu un kur vien esmu: gan Pļaviņās, gan Rīgā. Man jau bija tāda pārliecība, ka šogad balva tiks man. Visvairāk pārsteigta un priecīga par balvu bija mana mamma, viņa ir lepna par mani. Protams, es arī turpmāk centīšos palīdzēt, kur vien mana palīdzība būs vajadzīga!"

Bijušais Pļaviņu RB priekšsēdētājs

Ainārs Osmanis: "Pateicoties savai mammai Aijai Rūrānei, jau no mazotnes Raitis Rūrāns kopā ar vecākiem apmeklēja Pļaviņu biedrību (tagad Pļaviņu grupu). Viņam jau tad bērnībā patika visus jaunumus izrunāt,

Rūpēs par lielo saimniecību

GENOVEFA ŅEVJADOMSKA gada noslēguma pasākumā saņēma balvu nominācijā “Gada algotais darbinieks 2017”. Viņa LNS sistēmā strādājusi no 1981. līdz 1988. gadam Rītausmā un Daugavpils biedrībā. Tad no 2012. gada Rehabilitācijas centrā – līdz pat šodienai.

Vai jūs pirmo reizi tiekat pie kādas no LNS gada balvām? Kādas bija izjūtas?

Saņēmu pirmo reizi! Bija milzīgs pārsteigums, jutos patiesi savīļnota.

Pastāstiet vairāk par savu darbu – kas tieši jādara, cik laika tas prasa utt? Vai jūtat gandarījumu par savu darbu ikdienā?

Rehabilitācijas centrā ikdienā veicu galvenās saimniecības pārziņas pienākumus un, kad ir valsts apmaksāts komplekss pakalpojums, tad brīvdienās vēl kultūras pasākumu organizatora un sociālā asistenta pienākumus, īstenojot sociālās rehabilitācijas programmu nedzirdīgajām personām.

Pēc LNS vadības lūguma cenšos izpildīt ar nepieciešamo inventāru un sniedzu palīdzīgu roku lielākos LNS rīkotos pasākumos. Iespēju robežās neatsaku palīdzību arī LNS jauniešu organizācijai, LNS Rīgas biedrībai un DC “Rītausma”.

Apkopoju un nodrošinu Rehabilitācijas centra darbiniekus ar nepieciešamām kancelejas precēm. Elektronisko iepirkumu sistēmā (EIS) pasūtu kancelejas un saimniecības preces, saņemu, izvērtēju kvalitāti, sagatavoju pēc saraksta un izsniedzu lietotājam. Sagatavoju aktus par pamatlīdzekļu saņemšanu un atgriešanu. Kopā ar LNS darbiniekiem veicu inventarizāciju.

Veicu arī klientu apkalpošanas speciālista pienākumus sakarā ar sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem. Sagatavoju telpas semināriem, lekcijām, nodarbībām un svarīgām tikšanās. Manā pārziņā ir RC ēkas, transporta, materiālo līdzekļu uzraudzība.

Gandarījums ir par veiksmīgi paveiktu darbu.

Vai jūs LNS sistēmā strādātu kādu citu darbu, ja būtu piedāvājums? Kāds ir jūsu sapņu darbs?

Mans sapnis tālākā nākotnē ir – atvērt savu firmu. Pieņemtu izaicinājumu, ja darbs būtu līdzsvarā ar atpūtu! Ārpus LNS vēlētos būt populāras aviokompānijas stjuarte.

Jūs strādājat, var teikt, paslēpusies arhīvā, un tomēr cilvēki jūs ievērojuši kā centīgu darbinieci.

Kā jums tas izdevās?

Visu laiku arhīvā paslēpusies gan neesmu. Arhīvā ir mana darba vide – darba galds un dators, kur ikdienā patstāvīgi veicu saimniecisko darba izpildi. Rehabilitācijas centra apkopēju nodrošinu ar saimniecības inventāru un mazgāšanas līdzekļiem. Kontrolēju LNS un RC piederošo transportlīdzekļu nobraukumu un salīdzinu ar ceļa zīmju datiem, tehniskās apskates un apdrošināšanas termiņus un apkopi.

2017. gadā no februāra līdz novembrim Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ietvaros “Pakalpojumu komplekss nedzirdīgām personām ar garīgās attīstības traucējumiem” darba dienu vakaros un brīvdienās pavadīju klientus uz viesnīcu un no viesnīcas uz pakalpojuma sniegšanas vietu.

Brīvdienās klientiem organizēju ekskursijas, sporta aktivitātes, kultūras pasākumu apmeklījumus un pastaigas pa Rīgas parkiem. Lai to visu noorganizētu, jāiegulda ne mazums laika – materiālu meklēšana, apzināšana, saskaņošana.

Redzams gala rezultāts ir klientu noslēguma nodarbību diena un izlaidums ar teatrālu uzvedumu. Visam tam pāri klientu aprūpe, uzraudzība, atbalsts. Klientiem pret parakstu izsniedzu skapīšu atslēgas, peldēšanas inventāru, kancelejas preces. Rūpējos, lai viņiem būtu pieejams dzeramais ūdens. Pēc nepieciešamības organizēju humāno palīdzību no Latvijas Sarkanā Krusta, lai klientus nodrošinātu ar siltu apģērbu un apaviem.

Cenšos sniegt kvalitatīvu pakalpojumu, lai uzlabotu klientu dzīves kvalitāti!

Paldies kolēģiem brīvprātīgajiem darbiniekiem par veiksmīgu komandas darbu, labi sastrādājāties!

Kā jūs atpūšaties, vai ir kādi hobiji?

Hobiji – dejošana! Tam vienkārši neatliek laika! Tātad šobrīd – hobiji ir strādāt patīkamu darbu! Vienkārši mīlu darbu! Patīk pasīvais atpūtas veids – lasīt žurnālus, mīlu skatīties kino un labprāt sauļojos dienvidu saulītē! ▲

Paldies par interviju!

Zigmārs Ungurs
Foto: Juris Grundulis

“Ko tu zini par LNS?”

Ar tādu nosaukumu “Kopsoli” 2017. gada novembra numurā bija publicēti erudīcijas spēles jautājumi, kas attiecas uz LNS un tika izspēlēti Nedzirdīgo dienā 23. septembrī. Vispirms padomājiet pats un pēc tam skatiet pareizās atbildes.

Un nu uzziniet pareizās atbildes! Vai daudziem tās izdevās uzminēt?

LNS vēsture	Izglītība un kultūra
1) b	1) c
2) d	2) b
3) a	3) b
4) c	4) c
5) a	5) b
6) b	6) c
7) b	7) b
8) d	8) d

“Par to mēs ieguvām Gada balvu...”

Pārdomās par paveikto darbu 2017. gadā dalās Jauniešu deju kolektīva vadītāja Rītausmā Dana Kalpiņa-Geida! Godīgi sakot, mums nebija pārsteigums par šo nomināciju, jo 2017. gadā, tāpat kā arī iepriekšējos, mums ir bijis ļoti daudz dažādu projektu, izrāžu, uzstāšanos utt. Atskatoties jāsaka: 2017. gads bija traks, bet visu esam paveikuši godam un tāpēc arī esam Gada laureātos tikuši!

2017. gadā īpaši var izcelt uzvedumu “Burtiņu mežs” bērniem, kas tapa sadarbībā ar Rītausmas teātra grupu un režisori Dzintru Kukšu. Vairāk nekā stundu garās izrādes iestudēšana prasa apmēram gadu rūpīga darba, kad paralēli notiek arī ikgadējie pasākumi, kuros mēs uzstājamies ar dejām un melodeklamācijām. Ja pārlūko visu gadu, tad pasākumu bijis ļoti daudz un dažādi. Atcerēsimies kopā, par ko mēs ieguvām Gada balvu!

JANVĀRĪ uzstājamies LNS Rehabilitācijas centra Jaungada pasākumā un LNS Rīgas biedrības bērnu Jaungada pasākumā. Vienlaikus gatavojām projektu pieteikumus jaunajam uzvedumam “Burtiņu mežs” un Rītausmas tautas deju kolektīva 65 gadu jubilejas koncertam.

FEBRUĀRĪ piedalījāmies LNS Valentīndienas pasākumā un turpinājās darbs pie uzveduma “Burtiņu mežs” – ar finansiālu atbalstu no Valsts Kultūrkapitāla fonda un Baltijas Bērnu fonda. Rītausmas tautas deju kolektīva 65 gadu jubilejas koncertu atbalstīja Rīgas Domes Izglītības, kultūras un sporta departaments. Aizsākām sadarbību ar horeogrāfu Kirilu Burlovu no Londonas.

MARTĀ dejotāji uzstājās Rīgas nedzirdīgo bērnu internātvidusskolā, kā arī Sieviešu dienas pasākumā “Rītausmā”. Lielais darbs gan bija veltīts izrādei “Burtiņu mežs” un turpinājās arī sadarbība ar K. Burlovu.

APRĪLĪ – dalība Rīgas Raiņa vakara vidusskolas sadziedāšanās pasākumā ar

Renāru Kauperu, kā arī nozīmīgā uzstāšanās LNS tautas deju kolektīva 65 gadu jubilejas pasākumā, kā arī darbs ar projektu pieteikumiem un atskaitēm gan “Burtiņu mežam”, gan tautas deju kolektīva jubilejai.

MAIJĀ bagātinājām „Sustento” jubilejas pasākuma programmu Dzelzceļa muzejā. Notika uzveduma „Burtiņu mežs” pirmizrāde, kurā šoreiz bija jāiegulda ļoti liels darbs dekorāciju un tērpu izveidē. Palīdz visai lielajai radošajai komandai un arī Ziemeļvalstu ģimnāzijas (ZVĢ) Aerobikas un deju grupai “DēKa” par dalību šajā grandiozajā notikumā.

JŪNIJĀ vajadzēja gatavot atskaites visiem notikušajiem projektiem. Tapa jauni priekšnesumi kopā ar teātra kolektīvu, lai piedalītos LNS 21. amatiermākslas festivālā „Zīmes un skaņas satiekas vasaras naktī” Liepājā, koncertzālē „Lielais dzintars”. Dejojotāji piedalījās arī Rīgas RB organizētajā pasākumā „Ielīgojam Jāņus mūsmājās”.

JŪLIJĀ ar horeogrāfu no Londonas Kirilu Burlovu tika saplānota sadarbība un tas, kādā veidā realizēt viņa idejas – dejotāji gan bija devušies pelnītā atpūtā.

AUGUSTĀ notika organizatoriskais darbs radošās nometnes organizēšanā.

SEPTEMBRĪ atsākās darbs ar pilnu spar 3 dienu nometnē Apšuciemā horeogrāfa K. Burlova vadībā, iestudējot brīvo kustību izrādi “Izdejojot valodu”. Piedalījāmies Nedzirdīgo dienas un Miķeļdienas pasākumos Rītausmā.

OKTOBRĪ turpinājās K. Burlova nodarbības, kā arī projekta sagatavošana, lai saņemtu finansējumu nometnei. Uzvedumam tika piesaistīts elektroniskās mūzikas autors Platons Buravickis, kas šo procesu padarīja vēl jo interesantāku.

Notika arī uzstāšanās LNS RB pasākumā veltītā LNS senioriem. “Burtiņu mežs” tika gatavots starptautiskajam festivālam “Rīga spēlē teātri 2017”.

NOVEMBRĪ notika iepriekš minētais festivāls, kur saņēmām no žūrijas ļoti pozitīvu novērtējumu. Izrādei atkal tika piesaistīt arī ZVĢ mazie dejotāji, kaut gan es tur vairs nestrādāju – skolas darbinieki, gan dejotāji un viņu vecāki bija pretimnākoši un mūsu sadarbība izdevās ļoti veiksmīga.

Šis mēnesis bija raibu pasākumu pilns – uzstājamies arī Latvijas valsts svētkiem veltītā pasākumā, pēc tam ar jaunās K. Burlova izrādes „Izdejojot valodu” fragmentiem Rīgas RB pasākumā „Zelta briedumā”.

DECEMBRĪ notika gan Ziemassvētku pasākumi Rītausmā, gan 3 dienu radošā nometne “Lapmežciemā”, ko atbalstīja Baltijas Bērnu fonds. Sagatavots un parādīts K. Burlova uzvedums LNS gada noslēguma pasākumā.

Tāpat nekas vēl nebeidzas, jo jādoma jau par nākamajiem izaicinājumiem, tāpēc paralēli visam apmeklējām arī salsas un bačatas nodarbības – viens darbiņš nu ir beigts, bet jau nākamais tiek steigts.

Prieks un lepnums man ir gan par savu darbu, gan par sadarbības partneriem, kā arī, protams, par dejotājiem, kuri to visu izturējuši, neskatoties ne uz privāto dzīvi, ne darbu, ne mācībām.

Priekšā mums lieli plāni, tāpēc nav laika vairāk skatīties atpakaļ. Jaunais gadiņ, saturies – mēs sākam! ▲

Festivāla pārvērtības Liepājā

Inese Immure: Uz skatuves nepateiktie vārdi Gada noslēgumā

Man ir patīess prieks, ka LNS 21. Amatiermākslas festivāls atzīts par LNS Gada notikumu 2017.

Kā teica Rainis: "Pastāvēs, kas pārvērtīsies!". Lai festivāls varētu pastāvēt, tam jāaug, jāattīstās un tādējādi arī jāmainās. Tāpēc bija pieaicināts profesionāls režisors Viesturs Roziņš, kuram ir pieredze ar nedzirdīgo pasauli, lai dotu jaunus krāsas tradicionālajam festivālam, lai tas būtu vizuāli interesants un saistošs ikvienam.

Īpašu noskaņu radīja pasākuma vadītāji – profesionāli aktieri – viens dzirdīgais, otrs nedzirdīgais, kuri lieliski papildināja viens otru un radīja savu saspēli uz skatuves. Tikpat profesionāli aktiera teiktais tika iztulkots zīmju valodā. Tāpēc festivālu bija interesanti skatīties gan nedzirdīgajiem, gan dzirdīgajiem, kuri šoreiz bija lielākā skaitā nekā parasti. Priecēja, ka dzirdīgie bija ne tikai skatītājos, bet arī uz skatuves, kopā ar nedzirdīgajiem amatiermāksliniekiem radot jaunus oriģinālus priekšnesumus.

Šajā festivālā pirmo reizi piedalījās mūsu tuvākie kaimiņi – nedzirdīgie amatiermākslinieki no Igaunijas un Lietuvas, dodot mums iespēju iepazīties ar viņu talantiem.

Lielākais jaunums bija festivāla formāts. Tas tika veidots divās daļās: nedzirdīgo amatiermākslas kolektīvu koncerts un amata meistarību darbu izstāde. Tāpat skatītājiem informatīvas stendos bija iespēja iepazīties ar visu iepriekšējo 20 festivālu norisi.

Tika domāts par amatiermākslinieku un viesu gājienu. Šoreiz tas bija speciāli iestudēts kā atraktīvs ceļojums cauri četrām dabas stihijām.

Priecēja, ka festivāla priekšnesumus vērtēja profesionāla žūrija (arī pārstāvji no Zviedrijas un Lietuvas) un ka labākajiem priekšnesumiem varējām pasniegt sponsoru sarūpētās balvas.

Un galvenais, pateicoties Liepājas Kultūras pārvaldes finansiālajam atbalstam, festivālu varējām organizēt jaunajā koncertzālē "Lielais dzintars". ▲

Inese Immure

Foto: Juris Grundulis un Egons Ziverts

Kļūdas sev nepārmēt!

Līga Bauere ir viena no 2017. gadā uzņemtajiem jauniem LNS Goda biedriem. Nedaudz par viņas dzīves gājumu, devumu kā LNS biedrei un saruna ar viņu!

Dzimusi 1939. gadā 1. aprīlī. LNS sistēmā darbojas no 1956. gada, kad iestājās darbā Rīgas mācību – ražošanas uzņēmumā (MRU) par šuvēju un nostrādāja līdz 1992. gadam.

Līga Bauere ir bijusi arī Rītausmas kultūras pasākumu organizatore (2. attēlā), MRU sienas avīzes veidotāja, aģitbrigādes dalībniece no 1968. līdz 1974. gadam, bet no 1959. līdz 1993. gadam darbojās Rītausmas pašdarbības kolektīvā.

Vairākus periodus viņa bijusi LNS

Domes locekle. No 1995. gada piedalījās latviešu zīmju valodas vārdnīcas izstrādē, vārdnīcas sagatavošanā pirmsskolas vecuma bērniem 1997. gadā un skolas vecuma bērniem 1998. gadā. No 1993. līdz 1998. gadam vadīja LNS Zīmju valodas izkropššanas komisiju.

Kad darbs Rīgas MRU apstājās, viņa pēc toreizējā prezidenta Arnolda Pavlina uzaicinājuma sāka darbu Rīgas Nedzirdīgo skolā par zīmju valodas skolotāju – tur nostrādāja apmēram 15 gadus.

Kā jutāties, uzzinot, ka jums pagājušajā gadā piešķirts LNS Goda biedra nosaukums?

Tas bija man pilnīgi negaidīts pārsteigums! Ne prātā neienāca, ka man var tikt piešķirts šis goda nosaukums.

Kādus savus veikumus LNS labā uzskatāt par visnozīmīgākajiem?

Beidzamajā laikā man intuīcija saka, ka liels nopelns tur ir manas mammas personībai. Vēlos, lai muzejs saglabātu viņas piemiņas lietas, lai arī nākamās paaudzes par viņu uzzinātu.

Kādi pašas darbi sagādāja vislielāko gandarījumu?

Negaidīti ienāca prātā kaut ko no sevis uzdāvināt LNS muzejam. Pa vasaru uztaisīju speciālu izšuvumu, pasūtīju tam rāmīti un LNS gada noslēgumā uzdāvināju to muzejam ar savu uzrakstīto veltījumu otrā pusē: "Latvijas Nedzirdīgo savienības muzejam. Muzejs ir mūsu dzīves atmiņa. Sargāsim un godināsim to, jo bez atmiņas – nav nākotnes. Līga Bauere. 2017. gada 23. septembrī". (1. attēlā)

Ko jūs vēl varētu/gribētu izdarīt LNS labā?

Man grūti pateikt. Daudz ko jau esmu ieguldījusi – ar lielu atbildību mācīju bērnus, darbojos zīmju valodas kopšanas jomā. Zīmju valoda tagad krasi mainās. Manā skatījumā izmaiņām ir gan pozitīvas, gan negatīvas nianses. Tomēr prieks, ka dzīvē visam jāseko līdzi, neskatoties atpakaļ. Ja kādam vajadzēs, palīdzēšu jebkurā laikā. Piemēram, pirms dažām dienām biju aizbraukusi uz LNS filmēties vi-

deosīzetam "Latvija ceļā uz simtgadi". Mani aicināja, un es piekritu.

Kādi notikumi un cilvēki visvairāk palikuši atmiņā no darbošanās biedrībā?

Tiešām daudz kas palicis atmiņā – atceros tikai patīkamo, nepatīkamo cenšos aizmirst. Man ir tādas nostāļģiskas atmiņas par deklamācijām, un kur tad vēl kādreizējie aģitbrigādes izbraukumi pa visu Latviju – tas bija lielisks pasākums. Atceros, tur piedalījās Pāvils Pavlins, Jadviga Bočkāne un citi.

Kas jādara LNS biedriem, lai viņi iegūtu LNS Goda biedra nosaukumu?

Manuprāt, lai iegūtu LNS Goda biedra nosaukumu, ir sevi jāpierāda, nenogurstoši un aktīvi jāstrādā sabiedriskajā darbā, jāparāda savas spējas. Novēlu jauniešiem nepagurt! Vēlos teikt: ir labi būt jaunam un perspektīvam! Man pašai gadu nasta liek aiziet pelnītā atpūtā. Ja būtu pusmūža gados, tad gan varētu vēl strādāt.

Ceru, mūsdienu jaunieši spēs kādreiz iegūt LNS Goda biedra nosaukumu. Tas nav viegli, jo sevi ir jāziedo. Laiks rādīs.

Ir trīs lietas, ko es gribētu pateikt: kļūdas sev nepārmēt! Arī citiem ne. Kļūdas dzīvē ir vajadzīgas! Katra kļūda ir ieguvums, jo otrreiz to vairs neatkārtosim! ▲

Paldies par interviju!

Sagatavoja: Zigmārs Ungurs
Foto: J.Grundulis, Z. Ungurs un no LNS muzeja arhīva

Nedzirdīgo dienā kopā ar visiem

Monika Caica – nedzirdīgo patriote

Gribu ar jums, lasītāji, dalīties atmiņās par ilggadīgo, ievērojamo darbinieci nedzirdīgo kultūras uzticīgu kopēju Moniku Caicu – Rublovsku, kurai 27. janvārī aprit 90 gadi.

Monikas mūžs vienmēr bijis cieši saistīts ar nedzirdīgajiem ļaudīm – gan biedrībā, gan kultūras jomā.

Dzimusi Preiļu novadā kā latgaliete. Vecākiem bija 9 bērni – 5 meitas un 4 dēli, ģimenē. Viens brālis arī nedzirdīgs. Vecākiem bija lauku māja ar 8 ha zemes. Mazā Monika jau no agras bērnības strādāja lauku darbos, gāja ganos, slauca govīs, grieza ar sirpi rudzus, plūca ar rokām linus. Tomēr bērnības gadus viņa vienmēr atcerējās kā ļoti mīļus un gaišus.

Sākumā mācījās parastajā skolā, bet slimības dēļ zaudēja dzirdi, bija grūti sekot mācībām. 1944. gadā pārgāja uz Laizānu Kurlmēmo skolu Maltā, pēc tam turpināja mācības Valmieras Kurlmēmo skolā, ko 1951. gadā nobeidza ar teicamām atzīmēm. Šo laiku atceroties, vienmēr pieminēja savu klases audzinātāju A. Medziņu un klasesbiedru Ansi Smonu, ar kuru ceļi dzīvē vēlāk daudzkārt krustojās.

Monikai – 55 gadu jubilejā Rītausmā

Pēc skolas beigšanas Rīgā uzsāka darba gaitas mācību un ražošanas kombinātā par šuvēju. Brīvajā laikā apmeklēja nedzirdīgo klubu Šķūņu ielā.

Jaunībā laukos brālis vienmēr ņēma Moniku līdzi uz ballēm, un no tā laika Monikai ļoti patika dejot. Kopā ar S. Beinarti, V. Onzoli bieži uzstājās ar pašas iestudēto latviešu tautas deju „Zaļā krūze”. Monika paskatījās, kā citi dejo, iegaumēja, kā pareizi likt soļus un tā ātri iemācījās dejot, ka put vien.

Viņa jau agrā jaunībā sapņoja nodibināt deju kolektīvu.

Deja bija Monikas lielā mīlestība, ko viņa arī papildināja tālākās darba gaitās.

Nedzirdīgo sabiedrība ievēroja enerģisko meiteni, un LNS vadība 1954. gadā piedāvāja Monikai Rīgas kluba vadītājas darbu Jāņa sētā.

Sākumā gāja grūti, kautrējās uzstāties publikas priekšā, vēlāk pierada un vairs nebija bail. Vecajā klubā Monikas lielais nopelns bija tradīciju pasākumu organizēšana – bērnbas svētki, ģimeņu vakari, jaunlaulāto vakari, sudraba, zelta kāzas, dzīves jubilejas “Zelta briedumā”, pensionāru atpūtas vakari.

Nebija nekādu problēmu ne pašdarbniekiem, ne apmeklētājiem, paši nāca pieteikties, piedalīties, klubā pat vietas trūka...

Monikai bija laba komanda un brīvprātīgie palīgi Rasma Kurēna, Inta Ubarste, Gaida Zača, Olga Anufrijeva, Juris Smons (zīmē-

tājs). Brīnišķīgās uzticamās tulces Melita Blome, Sarmīte Šemiote. Ļoti labs, spējīgs deju skolotājs J. Kromulis, kurš prata strādāt ar nedzirdīgo deju kolektīvu, apvienojot to ar savu tiešo darbu.

Monika Caica 14 gadus vadīja Rīgas biedrību. Bet kultūras darbs tiešām bija viņas dzīves aicinājums. Jo viņa prata aizraut jauniešus, prata parunāt, atrast kopēju valodu ar visiem pašdarbniekiem.

Kad uzcēla kultūras namu „Rītausma”, viņai piedāvāja darbu par māksliniecisko vadītāju un būt atbildīgai par dejas, drāmas, pantomīmas pulciņiem, bet mīļākā atmiņā tomēr palika darbs vecajā klubā Jāņa sētā, kur viss sākās.

Pašdarbnieku saime Monikai bija kā liela ģimene – par savu personīgo dzīvi viņa nemaz nedomāja, daudziem puisiem deva „kurvīti”. Tomēr mūža otrajā pusē Monika teica „jāvārdū” otrai pusītei – Jānim (dzirdīgs), pieņēma vīra uzvārdu Rublovskā un uzsāka kopdzīvi Vecāķos. Monika turpināja darbu līdz 60 gadiem, LNS sistēmā nostrādājot 40 gadus.

Pensijas gados, dzīvojot ar vīru Vecāķos, rušīnājās dārzā, gāja sēņot, ogot.

2003. gada 16. oktobrī pēc slimības Monika Caica – Rublovskā aizgāja citā pasaulē.

Viņa bija ļoti aktīva, enerģiska nedzirdīgo saimes patriote, stāvēja un cīnījās par nedzirdīgo lietām.

Paldies, Monika, par uzticību! ▲

Atmiņās kavējās Regīna Rizika, kas ar Moniku bija kopā darbā 15 gadus.

Vairāk foto varat apskatīties LNS mājaslapas sadaļā “Foto galerijas”

Vadot pasākumu Jāņa sētā 5

Nedzirdīgo tiesības uz zīmju valodu – pašu rokās

No 9. līdz 10. novembrim Ungārijas galvaspilsētas Budapeštas Kongresu centrā notika 3. Pasaules Nedzirdīgo federācijas (WFD) organizētā starptautiskā konference “Pilnīga iekļaušanās ar zīmju valodu”. Tajā piedalījās vairāk nekā 700 dalībnieku no 83 valstīm. Latvijas Nedzirdīgo savienību pārstāvēja LNS viceprezidente Inese Immure.

Svinīgās atklāšanas uzrunas

Konferences dalībniekus ar uzrunu pagodināja Ungārijas Nedzirdīgo un vārdzirdīgo asociācijas **SINOSZ prezidents un Eiropas Parlamenta deputāts Adams Kosa**. Viņš pateicās Ungārijas valdībai par nozīmīgo atbalstu konferences organizēšanā, kas sakrīt ar SINOSZ 110 gadu jubileju.

SINOSZ ir vecākā invalīdu organizācija Ungārijā, un tās darbu savā apsveikuma runā slavēja arī Ungārijas cilvēkresursu ministrs Zoltāns Balogs. Viņš uzsvēra: Ungārija bija pirmā ES dalībvalsts, kura ratificēja ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (2007), un Ungārija lepojas arī ar savu politiku Adamu Kosu – pirmo nedzirdīgo Eiropas Parlamenta deputātu.

WFD prezidents Kolins Allens savukārt

atzīmēja, ka Pasaules nedzirdīgo federācijas galvenais mērķis ir panākt, ka nedzirdīgo kopienu locekļi visās pasaules valstīs ir tiesīgi izmantot zīmju valodu kā galveno valodu visās dzīves jomās. Tas sekmētu nedzirdīgo kultūras saglabāšanu un attīstību. Tāpēc katra nedzirdīgo organizācija atbildīga, lai tiktu ievērotas nedzirdīgo tiesības uz zīmju valodu.

WFD Goda patronese Līsa Kaupinena savā uzrunā atgādināja, ka tikai ar zīmju valodu nedzirdīgie var sasniegt pilnīgu līdzdalību visās dzīves jomās, tāpēc zīmju valodas lietošanai jāśakas jau ģimenē. Pasaule mainās, daudzviet nedzirdīgo skolas tiek slēgtas, nedzirdīgie nonāk izolētā stāvoklī. Kur paliks zīmju valoda, kā tā attīstīsies, kur būs zīmju valodas mājas? Par šiem jautājumiem konferences dalībniekus aicināja domāt L. Kaupinena.

Konferences programma – ļoti bagāta

Konferencē izmantotās oficiālās valodas bija starptautiskās zīmes, ungāru zīmju valoda, angļu un ungāru mutvārdu valoda. Divas dienas bija ļoti piepildītas – kopā 46 uzstāšanās un 28 posteris (*posteris ir vienas lapas vai vairāku lapu liela formāta krāsains informatīvs plakāts*) bija veltīti četrām tēmām:

kā apgūt zīmju valodu dzirdīgo ģimenēm ar nedzirdīgiem bērniem;

kādus bilingvālās izglītības modeļus izmantot nedzirdīgo bērnu izglītošanā;

kā uzlabot komunikāciju/informācijas saņemšanu nedzirdīgajiem darba tirgū;

kā izmantot jaunākās tehnoloģijas komunikācijas pieejamībā;

kā veicināt līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā.

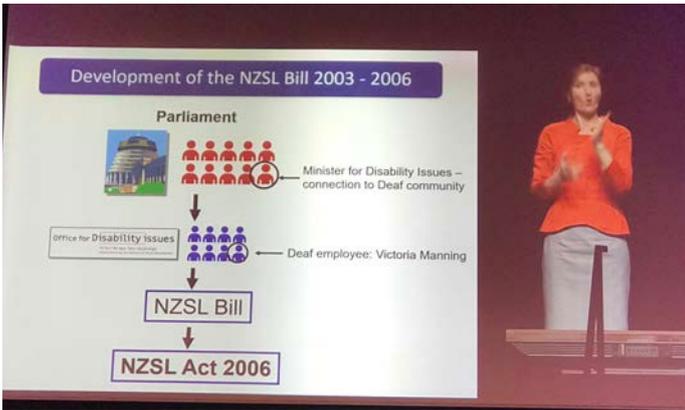
No citvalstu pieredzes

Visas lekcijas katram dalībniekam nebija iespējams apmeklēt, jo tās bija sadalītas divās daļās un notika vienā laikā. Tā kā šeit nav iespējams visu aprakstīt, pieminēšu dažas uzstāšanās, kuras man šķiet svarīgas Latvijas situācijā un no kā varam mācīties.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Cīņa par zīmju valodas tiesībām Jaunzēlandē

Vērtīga ir Jaunzēlandes nedzirdīgo asociācijas pieredze. Valstī dzīvo 4,8 miljoni iedzīvotāji, no tiem ap 2500 – 4000 ir nedzirdīgie cilvēki. 2003. gadā tika uzsākts darbs pie jaunzēlandiešu zīmju valodas likuma izstrādes.

Likumu pieņēma tikai 2006. gadā, bet tā bija tikai nedzirdīgo cilvēku kā valodas kopienas simboliska atzīšana, jo likumam pieņemšanai nesevoja ne finansējuma, ne arī citu resursu piešķiršana, ne tiesības lietot zīmju valodu izglītības procesā vai citās jomās, piemēram, tiesas procesā, nodarbinātībā vai cietumā.

Nebija likuma izpildes pārraudzības. Nedzirdīgo asociācijai vajadzēja gandrīz 10 gadu neatlaidīgi un pacietīgi turpināt darbu ar valdību, iedrošināt to, lai panāktu zīmju valodas likuma īstenošanu dzīvē.

2011. gadā tika panākta likuma pārskatīšana, iesaistot cilvēktiesību komiteju, kas ieteica zīmju valodu jau agrīnā bērnībā iekļaut izglītības procesā un nodrošināt pieeju informācijai un pakalpojumiem zīmju valodā.

Uzreiz tika izveidota zīmju valodas apmācības programma dzirdīgo ģimenēm, kurās aug nedzirdīgs bērns, un nodibināta Zīmju valodas padome 10 cilvēku sastāvā. Tās funkcijas ir nodrošināt konsultācijas un uzraudzību par jaunzēlandiešu zīmju valodas likuma prasībām, konsultēt valsts finansējuma 1,25 miljonu Jaunzēlandes dolāru gadā izlietojumu zīmju valodai.

Kā atzina Zīmju valodas padomes vadītāja Viktorija Maninga – darbs ar valdību nebija viegls. Lai varētu efektīvi strādāt ar valdību, vajadzīgs laiks, lai iemācītos un saprastu sarežģīto valdības politiku, sistēmu, hierarhiju un birokrātisko procesu. Toties tagad jaunzēlandiešu padomei ir fantastiska iespēja ietekmēt valdību.

Zviedrija – par bilingvālo izglītību

Tika uzsvērts, ka ikvienam nedzirdīgam bērnam, vienai, kāda ir viņa dzirdes zuduma pakāpe, jābūt tiesībām augt bilingvāli (zīmju un runātās valodas vidē). Zinot un

lietojot gan zīmju, gan mutisko valodu (tās rakstiskā formā un, ja iespējams, arī runas formā), bērns iegūs pilnu izziņas, valodas un sociālo spēju.

Lai nedzirdīgie bērni labāk apgūtu valodu, mācību procesā jāizmanto gan attēli, skaitļi, gan zīmju valoda un rakstu valoda. Piemēram, mācoties vārdu "govs", jāizmanto attēls, kurā redzama govs, tad attēls, kurā "govs" parādīta zīmju valodā, tad g-o-v-s, izmantojot zīmju valodas alfabētu, un visbeidzot "govs" rakstiskā formā.

Praktiski piemēri, kā mācīt zīmju valodu

Vairāku valstu pārstāvji demonstrēja, kā mācīt zīmju valodu dzirdīgiem vecākiem un viņu nedzirdīgiem bērniem no zīdaiņu vecuma. **Beļģijas** (flāmu runājošā daļa) pārstāve video demonstrēja, kā kāda jauna nedzirdīgā sievietē dzirdīgai nedzirdīga bērna mātei māca zīmju valodu un piesaistīt bērna uzmanību. Dzirdīgā māte tur bērnu klēpī un atkārtoti zīmes un kustības, ko rāda nedzirdīgā, kas sēž tālāk no viņas. Svarīgi, ka mazais bērns mācās zīmes no savas mātes, ne no nedzirdīgās skolotājas.

Nīderlandē – zīmju valodas mācību programma

Savukārt izveidotā zīmju valodas mācību programma speciāli vecākiem īpaša ar to, ka tā 2016. gadā ieguva ZERO projekta balvu. ZERO projekts koncentrējas uz jaunāko sasniegumu un efektīvāko risinājumu izmantošanu cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošanā. Pieredzē, kā zīmju valodu mācīt dzirdīgām ģimenēm ar nedzirdīgu bērnu, dalījās arī Somijas un Jaunzēlandes pārstāvji.

Vācijas profesors Kristiāns Ratmanis savā uzstāšanās atzīmēja, ka līdz trīs gadu vecumam smadzenes labāk uztver valodas, un, ja bērns nav labi apguvis valodu līdz piecu gadu vecumam, viņš var nekad nesaņiegt nevienas valodas pilnīgu apguvi. Viņš pieminēja Amerikas Pediatru asociācijas žurnālu, kurā jau 2015. gadā publicēts raksts, ka visiem bērniem, kuri piedzimuši nedzirdīgi, nekavējoties jāmača zīmju valoda, jo labas zīmju valodas zināšanas sekmē lasītprasmes apgūšanu (gan lasīšanu, gan rakstīšanu).

Divgadīga profesionālā zīmju valodas pedagogu mācību programma (zīmju valodas pratējiem) Hamburgā tiek piedāvāta divos specializācijas virzienos – pieaugušo izglītība un agrās bērnības izglītība.

Sasniegumi tehnoloģiju jomā

Zviedrija konferencē demonstrēja revolucionāru mūsdienu tehnoloģiju izmantošanu, piemēram, kā tulkojumu zīmju valodā televīzijas pārraidēm televizorā vai internetā uzstādīt atbilstoši savām vajadzībām.

Iztēlojoties, ka jūs tulku, ko redzat pl. 18 LTV Dienas ziņās televizora ekrāna apakšā labajā pusē uz pelēka fona, varat pārvietot pa kreisi vai augšā vai vidū, palielināt to vai samazināt, noņemt fonu vai nomainīt fona krāsu! To visu rādīja Zviedrijas pārstāve. Laiks rādīs, kad mēs katrs varēsim izmantot šādu speciālu programmu.

Pārsteigums noslēgumā

Noslēguma ceremonijā klātesošos pagodināja pats Ungārijas premjerministrs **Viktors Orbāns** (*attēlā pa labi*). Savā uzrunā viņš atzīmēja, ka Ungārijas valdība ir daudz izdarījusi, lai nedzirdīgie un vājdzirdīgie cilvēki varētu baudīt tādas pašas tiesības kā pārējie sabiedrības locekļi.

"Zīmju valoda ir īpaša vērtība un daļa no ungāru kultūras, es novērtēju jūsu cīņu par to, jo ar zīmju valodu jūs varat vadīt un attīstīt savu dzīvi.

Katram ir tiesības uz savu valodu, un jūs atrodaties valstī, kura novērtē nedzirdīgos un vājdzirdīgos cilvēkus.

Mūsu mērķis ir pilnvērtīgi īstenot nedzirdīgo tiesības Ungārijā. Tas ir jāīsteno arī ar lielu smagu darbu, un mums pastāvīgi jāpievērš uzmanība nedzirdīgo sabiedrībai.

Tāpēc mēs nolēmām, ka no šī gada 9. novembra, no brīža, kad tika parakstīts zīmju valodas likums (likumu pieņēma 2009. gadā), būs ungāru zīmju valodas diena, kas pievērsīs ikviena cilvēka uzmanību zīmju valodai.

Es pats uzskatu, ka ir svarīgi pievērst valstu valdību un iedzīvotāju uzmanību zīmju valodas nozīmei," teica Ungārijas premjerministrs V. Orbāns. ▲

Teksts un foto: Inese Immure

VZ apskats

VZ 123. No 2017. gada 1. jūlija visiem jaundzimušajiem piešķir individuālu personas kodu, kas sākas ar cipariem "32". Dzimšanas datu personas kodos vairs nebūs.

Tie, kuriem ir agrākie personas kodi, var izvēlēties: atstāt veco kodu vai arī mainīt uz jauno. Nav obligāti jāmaina.

VZ 124. Autovadītāji arvien biežāk savos auto uzstāda brīvi nopērkamo videoreģistratoru – tā ir videokamera, ko var piestiprināt loga stiklam un filmēt satiksmi uz ceļa. Ar to var filmēt, piemēram, savu braucienu.

Bet – uzmanību! Ja videoreģistratoru vēlas lietot, lai iegūtu pierādījumus avārijas gadījumā, tad tas noteikti ir jāreģistrē Valsts datu inspekcijā.

VZ 127. Latvijā populāras kļuvušas baskāju takas. Speciālās kastēs ir iekļāti dažādi dabas materiāli – smiltis, olī, priedes mulča, čiekuri, stikla bumbiņas – pa tiem jāstaigā basām kājām, lai masētu kāju pēdas un tā regulētu ķermeņa dažādu orgānu darbību. Tas noņem stresu, normalizē asinsspiedienu, uzlabo smadzeņu darbību un dod daudz citu efektu veselībai.

VZ 128. Kas ir e-veselības sistēma? Arī nedzirdīgajiem pacientiem jāzina, kas šī sistēma ir, kā to lietot un kādas tur ir iespējas. Kā reģistrēties un kāpēc ir svarīgi norādīt savu kontaktpersonu?

VZ 129. Turpinām aplūkot e-veselības sistēmas iespējas. Sistēmā var apskatīt izsniegtās slimības lapas, izsniegtās receptes, nosūtījumus uz ārstu konsultācijām un izmeklējumiem, apskatīt ārstu konsultāciju rezultātus, noteiktās diagnozes, regulāri lietojamus medikamentus, vakcinācijas datus, pieteikties EVAK kartei un e-konsultācijai pie ģimenes ārsta.

VZ 130. Arvien populārāki kļūst bezpilota lidaparāti, tos visbiežāk sauc par droniem. Taču ir svarīgi zināt, ka dronu lietošanai ir savi – dronu pilotēšanas noteikumi.

VZ 132. Bērnu drošība Latvijā nav labā situācijā. Bērniem vecumā līdz 5 gadiem biežākie ievainojumu veidi ir lūzumi, vaļējas brūces, apdegumi, applaucējumi, sasitumi, zilumi un saindēšanās. Latvijā divas trešdaļas no bērnu gūtajām traumām ir novēršamas! ▲

Videoziņas var noskatīties
www.lns.lv un rc.lns.lv

“Ieguvēji esam visi...”

Šogad sekmīgi turpinās LNS projekta “Vēsturiskais ceļš uz simtgadi” realizācija. Tā ietvaros sagatavoti jau 6 videosižeti zīmju valodā saistībā ar Latvijas valsts neatkarības izcīņu un tās attīstību, sagaidot mūsu valsts simtgadi. Piedāvājam interviju ar šo sižetu teksta autoru KRISTAPU PILDĪNU.

Lūdzu pastāstiet “Kopsoli” lasītājiem, kur, par ko strādājat, kāda ir jūsu specializācija un kā notika jūsu iesaiste Latvijas valsts simtgadei veiktajā LNS projektā!

Esmu beidzis Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes maģistra studiju programmu un jau ceturto gadu strādāju Latvijas Kara muzejā Starpkaru vēstures nodaļā. Pamatā esmu pievērsies Latvijas Neatkarības kara vēsturei un citiem visdažādākajiem jautājumiem, kas saistīti ar Latvijas armijas vēsturi līdz 1940. gadam.

Atsaucos uz LNS aicinājumu darboties projektā, jo saskatīju tajā iespēju palīdzēt iepazīt Latvijas vēsturi tiem cilvēkiem, kuriem pats un mani kolēģi citos vēstures muzejos to nespēj pilnvērtīgi izstāstīt. Projekta mērķis mani cieši uzrunāja jo īpaši tāpēc, ka tuvojās Latvijas valsts simtgade.

Vai pirms iesaistes projektā jums bija kāda tuvāka saskarsme ar nedzirdīgiem cilvēkiem?

Jāatzīst, ka nebija gan. Pazīstu atsevišķus cilvēkus ar dzirdes traucējumiem, bet šī pieredze, strādājot projektā, ir pavisam citā līmenī.

Kāda ir jūsu motivācija darboties šajā LNS projektā?

Kā jau minēju, ir liela vēlme Latvijas vēsturi un tās sarežģītos līkločus palīdzēt iepazīt tiem, kuriem nav iespēja vēsturi sadzirdēt. Ja kāds tev stāsta par vēstures notikumiem, tad tam ir pavisam cita garša nekā tad, ja to izlasi pats un centies izprast patstāvīgi. Šāds projekts ir veids, kā pasniegt vēsturi daudz patīkamākā un vizuāli pievilcīgākā veidā, kas vārdzirdīgiem un nedzirdīgiem cilvēkiem ir ārkārtīgi svarīgi.

Kādi ir jūsu veicamie uzdevumi/darba pienākumi projektā? Kā notiek sadarbība ar citiem projekta dalībniekiem?

Projekta ietvaros rūpējos tieši par vēsturisko tekstu sastādīšanu, respektīvi, precīzas informācijas sagatavošanu videoierakstu veikšanai zīmju valodā. Koordinēju arī fotogrāfiju atlasī. Citus projektā iesaistītos konsultēju par informācijas un fotogrāfiju izmantošanu videomateriālos. Reizēm

tas ir grūti, bet darbs virzās uz priekšu labi.

Vai iekļaušanās šajā projektā mainīja jūsu priekšstatus par nedzirdīgajiem cilvēkiem un viņu kopienas? Vai bija kādi pārsteigumi, atklājumi?

Jauna pieredze nāk ar jaunām atziņām, bet kopumā nekādu lielu pārsteigumu nav. Sāku saprast pāris fundamentālas lietas, kas nedzirdīgajiem cilvēkiem ir svarīgākas nekā dzirdīgajiem, bet kopumā mēs, cilvēki, visi esam vienādi.

Kā pats vērtējat savu līdzšinējo ieguldījumu projektā? Kas bija visgrūtākais, un vai visu iecerēto izdevies paveikt?

Godīgi sakot, nebiju domājis, ka projektā tikšu ierauts tik ļoti cieši, kā tas tagad noticis. Cerēju izpildīt savu darbiņu un tālāk jau izvērtēt gala rezultātu, bet sanāk visu laiku būt iekšā procesā. Reizēm liekas, ka pats esmu projekta vadītāja lomā, kas tā, protams, nav. Jāsaka godīgi, ka es gala rezultātu iztēlojos nedaudz savādāku un to reizēm pieņemt ir grūti, bet, kādas iespējas un resursi ir pieejami, tādi tie ir. Paveiktais ir labā līmenī, un par to visiem projektā iesaistītajiem vajadzētu būt lepnēm.

Kādus ieguvumus un atziņas jums personiski devis darbs projektā?

Galvenokārt tas ienesis dažādību manā ikdienas darba ritmā. Varu pārslēgties no ierastās darba rutīnas uz kaut ko citu – pavisam savādāku. No mana skatupunkta varētu likties, ka projekta informatīvo daļu lielā mērā sastāda vispārināmi fakti. Bet man, veidojot šo informāciju, izdevās uzzināt jaunas lietas, jo kaut ko vajadzēja papētīt sīkāk.

Ieguvēji no projekta noteikti ir ne tikai cilvēki, kuri redz galaproduktu, bet arī tā veidotāji, kuru skaitā esmu arī es. ▲

Intervija ir sagatavota ar Valsts kultūrkapitāla fonda finansiālu atbalstu finansētās mērķprogrammas “Latvijai – 100” ietvaros.

Ilze Kopmane

Foto: no K.Pildīna personiskā arhīva

Biedrībās nosvinēti Ziemassvētki un gadumija

Rīgā

13. decembrī rīdzinieki Ziemassvētku svinēšanu apvienoja ar sava zinību krājuma papildināšanu. Viņi noklausījās psiholoģes Sandras Freimanis lekciju "Ziemassvētki un Jaunais gads".

Ar priekšnesumiem uzstājās Rīgas skolas audzēkņi, dienas centra "Rītausma" seniori ar rūķu dejām, Rītausmas vidējās paaudzes deju kolektīvs un Rītausmas jauniešu deju grupa.

Pasākumā piedalījās arī biedru bērni un mazbērni.

16. decembrī Rīgas RB un Jauniešu centrs kopīgi norganizēja tradicionālo Ziemassvētku eglīti bērniem "Ziemassvētku pasaka" (1. attēlā).

Programmā bija priekšnesumi, rotaļas pie lielās svētku eglis, loterija un Ziemassvētku vecītis ar dāvanu maisu. Piedalījās arī tādi pasaku tēli kā Meža māte, Zaķis, Pelīte un Lapsa.

Valmierā

9. decembrī Valmieras RB atzīmēja savu biedru apaļās jubilejas. No tiem 5 bija apaļas jubilejas. Tika sveikta Emerika Cināte, Dacija Zīle, Dace Lāce, Inta Ilzēna, Vera Potašova (2. attēlā). Pārējie jubilāri: Edīte Jirgena, Dzintra Ķuze, Arvīds Švagris, Mihails Romāns, Anatolijs Jelagins, Andrejs Šņepsts nevarēja ierasties.

Pasākuma laikā jubilāri dalījās savās atmiņās, pārrunāja jautrus notikumus, piedalījās mazās atrakcijās.

Ventspilī

22. decembrī vispirms jau dienā par skaisti saposto eglīti varēja priecāties biedru bērni. Kopā ar Ziemassvētku vecīti viņi gāja rotaļās, skaitīja pantiņus un par savu centību saņēma saldumu paciņas. Paldies SIA „Top” un nodibinājumam NIAF „Klusums” par šī pasākuma atbalstu.

Bet pievakarē uz Ziemassvētku pasākumu savā klubā sanāca arī pieaugušie, lai atskatītos uz aizvadīto gadu un pārrunātu, kas gaidāms nākotnē.

◆ ◆ ◆

Netika aizmirsti arī attālāk dzīvojošie biedri, kuri paši saviem spēkiem nespēj ikdienā apmeklēt biedrību. Viņus sveikt uz Ugāli un Talsiem 29. decembrī

devās valdes locekļi Ieva Geige-Preiss, Jeļena Uljanova, Indulis Pāže un Ina Rutkovska. Viņi aizveda dāvanas Albertam Kokinam, Marijai Švarcai un Ernestam Lembergam (3. attēlā).

Liepājā

Vecgada vakarā Liepājas RB biedri kuplā skaitā sanāca savā biedrībā, lai kopā pie pašu sagādātā svētku galda aizvadītu veco gadu un sagaidītu jauno (4. attēlā).

Atklājot pasākumu, Ilze Jaunzeme uzstājās ar melodeklamāciju "Silta sirds". Aldis Ādamsons uzsauca pirmo tostu, lai pasākums veiksmīgi izdotos. Visi pakāvējās atmiņās, aplūkojot prezentāciju ar dažādu pasākumu bildēm. I. Jaunzeme iepriecināja klātesošos ar melodeklamāciju "Uzsnīga sniedzīgs balts".

Katru gadu biedrība šo pasākumu rīko kopā ar Nedzirdīgo sporta biedrību (NSB) "Liepava". Atklājot Jaungada pasākuma sporta daļu, Ilze Jaunzeme kopā ar Omari Jaunzemi uz skatuves atveidoja skeču – komēdiju "Gardās vakariņas".

NSB "Liepava" priekšsēdētāja Gunta Vazdiķe parādīja Liepavas prezentāciju par dažādām sacensībām, kurās biedri piedalījušies.

Sekoja jautras spēles un dejas lieļiem un maziem, svētku kliņģeris un pēc tam lielākā daļa biedru devās uz Liepājas "Lielo dzintaru" vērot svētku uguņošanu.

Kuldīgā

2017. gada nogalē Kuldīgas RB sarīkoja Ziemassvētku pasākumu "Brieduma diena" senioriem. To vadīja Svetlana Gārne. Līgita Liepiņa uzstājās ar nelielu uzvedumu. Katram pasākuma apmeklētājam tika pasniegta dāvaniņa un saldumu tūta.

Nedēļu vēlāk norisinājās vēl viens svētku pasākums – bērniem. Uz to bija aicināti visi Kuldīgas RB biedri un viņu atvases. Ieradās 11 bērni ar saviem vecākiem. Galvenais notikums, protams, bija Ziemassvētku vecīša sagaidīšana, kas bērniem atnesa saldumu tūtas. Bērni skaitīja Ziemassvētku pantiņus, dejoja, kautrīgākiem bērniem piepalīdzēja vecāki, bet katrs mazais godam nopelnīja saldo balvu. ▲

Informāciju sniedza: Sintija Kārklīņa, Santa Kesenfelde, Žanete Škapare, Ilze Jaunzeme, Ieva Geige-Preiss, Ina Rutkovska.

Foto: Igors Kurzenkovs, Rūdolfs Kesenfelds, Ainārs Ostvalds, Ina Rutkovska.

Aicina Dienas centrs "Rītausma"

Pilngadīgām personām ar dzirdes traucējumiem (no 18 gadiem) pieejamie pakalpojumi:

- ♦ Fizioterapeita pakalpojumi
- ♦ Psihologa pakalpojumi
- ♦ Sociālā darbinieka un sociālā rehabilitētāja pakalpojumi
- ♦ Atbalsta personas (pirmsdzemdību un pēcdzemdību periodā) konsultācijas
- ♦ Māmiņu grupu nodarbības

Dienas centra apmeklētājiem pieejamie resursi:

- ♦ Šujmašīnas un šūšanas piederumi
- ♦ Materiāli rokdarbiem, šūšanai
- ♦ Galda spēles
- ♦ Televizors un Viasat satelīttelevīzija
- ♦ Dators ar interneta pieslēgumu un printeri

- ♦ Virtuve
- ♦ Veļas mazgāšanas un gludināšanas iespējas
- ♦ Duša

Dienas centra aktivitātes:

- ♦ Individuālās un grupu nodarbības un apmācība
- ♦ Veselīgs uzturs un ēdiena gatavošana
- ♦ Palīdzība un atbalsts sociālo problēmu risināšanā
- ♦ Dažādu interešu nodarbības (adīšana, šūšana, dekapāža, filcēšana u.c.)
- ♦ Izglītojoši un informatīvi pasākumi
- ♦ Nodarbības treniņu zālē – vingrošana
- ♦ Veselības kontroles pasākumi (svara un asinsspiediena mērīšana)
- ♦ Kultūras pasākumi un ekskursijas
- ♦ Galda spēle/turnīri

Piemēram, janvāra mēneša plāns!

- ♦ **Katru pirmdienu pl. 10** "Mācāmies ekonomiski saimniekot", nodarbība virtuvē
- ♦ **Katru otrdienu un trešdienu pl. 11** – deju nodarbības
- ♦ **Katru trešdienu** – novusa un šautriņu turnīrs
- ♦ **11., 18., 25. 01 pl. 10.30** – vingrošana pie Alda Ādamsona
- ♦ **5. 12., 19. 01 pl. 10** – nodarbības treniņu zālē
- ♦ **29. 01 pl. 12** – janvāra jubilāru sveikšana

VISI PAKALPOJUMI BEZ MAKSAS. APMEKLĒTĀJI LAIPNI LŪGTI!

Sigita Ķikure

Mazā interneta valodas vārdnīca

ASAP – cik ātri vien iespējams (saīsinājums no angļu vārdiem as soon as possible).

BTW – starp citu (saīsinājums no angļu vārdiem by the way).

Čatot (chat) – saruna internetā. Virtuālajā vidē tā sauc sarakstīšanos internetā reālā laikā (rakstiska saruna).

Emodži (emoji) – sociālās saziņas vietnē lietoti apzīmējumi – ikoniņas, kurās ar zīmējumiem izteikta kāda emocija, darbība, notikums utt. Populārākie emodži ir smaidīgās, bēdīgās, dusmīgās, sajūsmīnātās un citas sejiņas.

Haštags (hashtag) – tēmturis – birka un apzīmē ar restīti #. Sociālās saziņas birku pievieno ierakstam vai bildei sociālajos tīklos kopā ar restīti. Tēmturis palīdz visus ierakstus un fotogrāfijas sagrupēt pa tēmām un pēc vajadzības tos arī atrast.

Iečekot (check) – internetā aplūkot, pārbaudīt.

Ielaikot (like) – novērtēt sociālā tīklā

ievietotu ierakstu, fotogrāfiju, rakstu, fotogaleriju. Novērtēšana (jeb ielaikošana) notiek, noklikšķinot uz speciālas ikonas, kas apzīmēta ar vārdu like (patīk) vai arī ar paceltu īkšķi.

Ietagot, tagot (tag) – atzīmēt, marķēt. Interneta sociālās saziņas vietnēs ietagošana ir sevis vai

kādas citas personas atzīmēšana tekstā vai fotogrāfijā. Ievadot šā cilvēka vārdu meklētājā, var atrast visus ierakstus un fotoattēlus, ja šis cilvēks ir ietagots.

Links (link) – saite, hipersaite. Atsauce un navigācijas elements kādā interneta lapā, uz kuras uzklikšķinot var uzreiz piekļūt attiecīgajai lapai.

LOL – sirsnīga smiešanās. Zīme, ar ko izteic prieku, sajūsmu, jautrību, arī izsmieklu, sarkastisku uzjautrināšanos.

OMG – ak, mans Dievs (saīsinājums no angļu vārdiem – oh my God). Satraukuma, nosodījuma, sašutuma, šausmināšanās paušana.

Sekot (internetā, sociālās saziņas vietnē) – pieteikties informācijai par norisēm kāda interneta lietotāja (cilvēka, cilvēku grupas, organizācijas) mājaslapā vai sociālās saziņas vietnē.

Selfijs (selfie) – pašbilde, pašņiņš, pašportrets, ko fotogrāfs (modelis) uzņem ar fotoaparātu vai biežāk ar tālruna kameru un ievieto sociālajos tīklos publiskai apskatei.

Smailijs (smiley) smaidīgas sejiņas, ar kurām tekstu bagātina ar emociju izpausmēm. Par smailijiem mēdz dēvēt arī citas grimases – bēdīgas, izbrīnītas, dusmīgas utt. Tās ierakstam piešķir konkrētu nozīmi – gluži kā sejas izteiksme vai balss intonācija.

Šērot (share) – dalīties, padot uz priekšu (ar fotogrāfijām, ierakstiem, video, informāciju utt.).

THX – paldies (saīsinājums no angļu vārda – thanks).

Tvītēt, ietvītēt (tweet) – lietot sociālās saziņas vietni Twitter, veikt tajā ierakstus. Angliski, starp citu, tweet nozīmē čivināt.

Vnk – vienkārši (saīsinājums).

XOXO – skūpstu un apskauju, paraksts zem ziņojuma vai e-pasta.

Pasākumi biedrībās februārī

VALMIERĀ

- 1.02 pl. 14 Laikrakstu apskats
 6., 13., 20., 27.02 pl. 15.30 Dejas kustībai
 8.02 pl. 14 Atpūtas pasākums
 „Valmieras RB-71”
 15.02 pl. 14 Info: Par nedzirdīgo dzīvi
 22.02 pl. 14 Info: Padomi sievietēm
 24.02 pl. 12 Tematisks pasākums
 „Met, met Metenīt...”

RĒZEKNĒ

- 1., 15., 27.02 pl. 12 Koplastišana „Sapratne”
 6., 20.02 pl. 12 Mutvārdu žurnāls
 „Gribam visu zināt!”
 8.02 pl. 12 Pārruna „Kas jauns?”
 6., 8., 20.02 pl. 14 Erudīcijas pēcpusdiena
 13.02 pl. 12 IK „Saimniecīte”: Našķi
 17.02 pl. 10 Tematisks pasākums
 „Sirsniņdiena”
 22.02 pl. 13 Videofilmas „Skats uz dzīvi...”

DAUGAVPILĪ

- 6.02 pl. 13 Laikrakstu apskats
 8.02 pl. 13 Info par nedzirdīgo dzīvi
 13.02 pl. 13 „Kas ir Valentīndiena”
 20.02 pl. 13 Laikrakstu apskats
 22.02 pl. 13 Galda spēle
 27.02 pl. 13 IK „Nezinīši”

KULDĪGĀ*

- 5., 19.02 Dejošana
 7.02 Fotoizstāde „Mani Ziemassvētki”
 8., 22.02 Vingrošana
 10.02 „Metēji”
 12.02 Psihologijas lekcija
 14.02 Sieviešu klubiņš
 17.02 Valentīna diena
 22.02 Informatīvā diena
 24.02 Uz sveču darbnīcu Ventspilī

* Par pasākumu sākšanās laiku uzzināt uz vietas biedrībā

VENTSPILĪ

- 1., 8., 15., 22.02 pl. 11 Preses apskats
 5.02 pl. 18 “Kas ir veselīgi ēdieni?”
 13.02 pl. 18 “Ko nozīmē Valentīna diena?”
 17.02 pl. 14 Valentīna diena
 20.02 pl. 18 “Jaunumi pasaulē”
 27.02 pl. 18 “Ko mēs gribam darīt?”

LIEPĀJĀ

- 6., 13., 20., 27.02 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats
 6.02 pl. 13 Svētku, piemiņas dienas un notikumi februārī
 13., 20., 27.02 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
 14.02 pl. 12 Muzeju apmeklējums
 „Valta Kleina fotoizstāde”

RĪGĀ

- 7., 14., 28.02 pl. 16.30 Laikrakstu un žurnālu apskats
 24.02 pl. 16.30 Valentīndienas karnevāls

SMILTENĒ

- 1.02 pl.12 Izstāde „Interesantākā svece”
 8.02 pl.12 Laikrakstu apskats
 15.02 pl.12 Atpūtas pasākums
 „Sirdis pukst Smiltēnē”
 20.02 pl.12 Pārrunas
 22.02 pl.12 IK „Soļos” – marš!
 Galda spēļu turnīrs

ALŪKSNĒ

- 1.02. pl.12 Izstāde „Interesantākā svece”
 8.02. pl.12 Laikrakstu apskats
 15.02.pl.12 Atpūtas pasākums
 „Sirdis pukst Smiltēnē”
 20.02. pl.12 Pārrunas
 22.02.pl.12 IK „Soļos marš” –
 Galda spēļu turnīrs

Mīļi sveicam!

*Aizzied ziedi un virpuļo sniegi.
 Gadi gluži tāpat.
 Plīvo pavadā silta guns.
 Atmiņas arī tāpat.
 Paldies tev, dzīve, par to, kas bija.
 Par to, kas būs, paldies tāpat!*

85

6.02 Juljāns Voroneckis, Daugavpils

75

5.02 Gaļina Moloičika, Rīgas
 16.02 Ruta Feldmane, Rīgas

70

17.02 Viesturs Lācis, Rīgas
 22.02 Jānis Zandovskis, Rīgas

65

16.02 Zinaida Andrejeva, Rīgas

60

11.02 Andris Vorotinskis, Rīgas
 26.02 Daiga Cielava, Rīgas
 26.02 Tatjana Šilina, Rīgas

55

6.02 Jeļena Vinogradova,
 Daugavpils

50

20.02 Dainis Mauriņš, Rīgas
 21.02 Aleksandrs Ribakovs,
 Rēzeknes
 14.02 Zane Zeļenkēviča,
 Rīgas biedrība

Līdzjūtības

“Tuvs cilvēks neaiziet, viņš tikai pārstāj līdzās būt...” B. Skujiņa

Skumju brīdī esam kopā ar **LONIJU HEIDEMANI**, draugu mūžībā pavadot.

Tuvākie klasesbiedri

*Mēs atnācām, un kāds aiziet,
 Tad iesim mēs un atnāks cits.
 Un tā tam, tā tam būs griezties,
 Kamēr pasaule sev vēl tic...*

Mūžībā aizgājuši mūsu biedri:

† **STEFANS BUČINSKIS**
 (29.11.1942 – 12.12.2017),

† **OKSANA JEGOROVA**
 (19.06.1971 – 05.12.2017)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei, tuviniekiem un draugiem. Lai vieglas smiltis!

LNS Rīgas biedrība

Īpašais sveiciens

Maijai un Leonam Gumbriem

*Vieglu taku, raitu soli,
 Divatā staigājot,
 Lai netrūkst mīļu vārdu,
 Visu mūžu dzīvojot!*

Vislabākie vēlējumi Zelta kāzās!

Valmieras RB

**Nākamais numurs
 16. februārī**

Jauna autoskola MOBILIZING !

Aicina uz „B” kategorijas auto-kursiem personas ar dzirdes traucējumiem – sākums 19.01.2018.

Nodarbības notiks augstskolā “Turība”, Biznesa HUB telpās, Graudu ielā 68 A, Rīgā, piektdienas vakaros no pl. 18 līdz 22.05 un sestdienas rītos – no pl. 9 līdz 13.05.

Sīkāka informācija:

www.mobilizing.eu

e-pasts: mobilizing@inbox.lv

Tel. 23375808, 20632809

Pieteikšanās: pie Vitas Alksnes LNS Rehabilitācijas centrā, Elvīras ielā 19 k - 3, Rīgā

Informē: Instruktores Santa Beitāne